AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2009. július 1-je *

A T-273/06. és T-297/06. sz. egyesített ügyekben,

az **ISD Polska sp. z o. o.** (székhelye: Varsó [Lengyelország]),

az **Industrial Union of Donbass Corp**. (székhelye: Donyeck [Ukrajna])

(képviselik őket kezdetben: C. Rapin és E. Van den Haute ügyvédek, később: C. Rapin, E. Van den Haute és C. Pétermann ügyvédek)

felpereseknek (T-273/06),

az **ISD Polska sp. z o. o.,** korábban Majątek Hutniczy sp. z o. o. (székhelye: Varsó, képviselik kezdetben: C. Rapin és E. Van den Haute ügyvédek, később: C. Rapin, E. Van den Haute és C. Pétermann ügyvédek)

felperesnek (T-297/06)

* Az eljárás nyelve: francia.

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: C. Giolito és A. Stobiecka-Kuik, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Huta Częstochowa S.A. [acéltermelő] részére nyújtott C 20/04. (ex NN 25/04.) számú állami támogatásról szóló, 2005. július 5-i 2006/937/EK bizottsági határozat (HL 2006. L 366., 1. o.) abban a részében történő megsemmisítése iránti kérelme tárgyában, amennyiben e határozat egyes támogatásokat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánít, és kötelezi a Lengyel Köztársaságot a visszatéríttetésükre,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (nyolcadik tanács),

tagjai: E. Martins Ribeiro elnök, S. Papasavvas és A. Dittrich (előadó) bírák,

hivatalvezető: K. Pocheć tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. szeptember 3-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

1 Az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Lengyel Köztársaság közötti társulás létesítéséről szóló, 1991. december 16-i Európa-megállapodás ESZAK-termékekről szóló 2. Jegyzőkönyvének (HL 1993. L 348., 2. o.; a továbbiakban: 2. Jegyzőkönyv) 8. cikke szerint:

„(1) A megállapodás megfelelő működésével, amennyiben érinthetik a Közösség és Lengyelország közötti kereskedelmet, összeegyeztethetetlenek a következők:

[…]

iii. bármilyen formában nyújtott állami támogatás, ide nem értve az ESZAK-Szerződésnek megfelelően megengedett eltéréseket.

[…]

(4) A Szerződő Felek elismerik, hogy a megállapodás hatálybalépésétől számított első öt év alatt és az (1) bekezdés iii. pontjától eltérően [a Lengyel Köztársaság] az »ESZAK-acéltermékek« vonatkozásában kivételesen szerkezetátalakítási célokra állami támogatásokat nyújthat, feltéve hogy:

– a szerkezetátalakítási program kapcsolódik a Lengyelországban folyó átfogó ésszerűsítéshez és kapacitáscsökkentéshez;

– e támogatások rendes piaci körülmények között a kedvezményezett cégek életképességéhez vezetnek a szerkezetátalakítási időszak végére;

– a nyújtott támogatás összege és mértéke fokozatosan csökken, és csak arra korlátozódik, ami feltétlenül szükséges az életképesség helyreállításához.

A Társulási Tanács a Lengyel Köztársaság gazdasági helyzetét figyelembe véve határoz a fentiekben meghatározott öt év tartamú időszak meghosszabbításának lehetősége tárgyában."

2 Az EU-Lengyelország Társulási Tanács által hozott, a 2. Jegyzőkönyv 8. cikke (4) bekezdésében biztosított időszak meghosszabbításáról szóló, 2002. október 23-i 3/2002. sz. határozat (HL 2003. L 186., 38. o.) 1997. január 1-jétől kezdődően nyolc további évvel, vagy pedig a Lengyel Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása időpontjáig meghosszabbította azt az időszakot, amelynek során a Lengyel Köztársaság kivételesen jogosult volt arra, hogy az „acéltermékek" vonatkozásában

a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott módokon szerkezetátalakítási célokra állami támogatásokat nyújtson. E határozat 2. cikke így rendelkezik:

„A Lengyel Köztársaságnak olyan szerkezetátalakítási programot és üzleti terveket kell benyújtania a Bizottsághoz […], amelyek megfelelnek a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében felsorolt követelményeknek, továbbá amelyeket a Lengyel Köztársaság állami támogatások felügyeletéért felelős nemzeti hatósága (a Versenyjogi és Fogyasztóvédelmi Hivatal) értékelt és jóváhagyott."

3 A lengyel acélipar szerkezetátalakításáról szóló, a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmányhoz csatolt 8. Jegyzőkönyv (HL 2003. L 236., 948. o., a továbbiakban: 8. Jegyzőkönyv) az állami támogatásokra vonatkozó általános szabályoktól eltérve feljogosította a Lengyel Köztársaságot, hogy a szerkezetátalakítási tervben meghatározott módokon és az e jegyzőkönyvben előírt feltételeknek megfelelően támogatásokat nyújtson az acélipari ágazatának szerkezetátalakítására. E jegyzőkönyv többek között így rendelkezik:

„(1) Az [EK] 87. és az [EK] 88. cikk ellenére, [a Lengyel Köztársaság] által a lengyel acélipar meghatározott részének a szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatás abban az esetben egyeztethető össze a közös piaccal, amennyiben:

– a […] 2. jegyzőkönyv […] 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott időtartamot a csatlakozás időpontjáig meghosszabbították;

– a szerkezetátalakítási tervben rögzített feltételeket, amelyek alapján a fenti jegyzőkönyv hatályát meghosszabbították, a 2002–2006 közötti időszak folyamán továbbra is alkalmazzák;

– az e jegyzőkönyvben megállapított feltételek teljesülnek, és

– a csatlakozás időpontját követően a lengyel acélipar nem részesül további szerkezetátalakítási célú állami támogatásban.

(2) […]

(3) Kizárólag az 1. mellékletben felsorolt vállalkozások (a továbbiakban: kedvezményezett vállalkozások) jogosultak állami támogatásra a lengyel acélipar szerkezetátalakítási programja keretében.

(4) A kedvezményezett vállalkozás:

a) amennyiben egy, az 1. mellékletben nem szereplő vállalkozással egyesül, nem ruházhatja át a részére nyújtott támogatásból származó kedvezményeket;

b) nem válhat az 1. mellékletben nem szereplő olyan vállalkozás vagyonának a tulajdonosává, amelyet a 2006. december 31-ig tartó időszak alatt fizetésképtelennek nyilvánítottak.

(5) […]

(6) A kedvezményezett vállalkozásoknak juttatott teljes szerkezetátalakítási támogatást a jóváhagyott lengyel acélipari szerkezetátalakítási tervben és a Tanács által jóváhagyott egyéni üzleti tervekben ismertetett indokolás alapján kell kiszámítani. Az 1997–2003. év közötti időtartamra a kifizetett támogatás teljes összege azonban semmilyen esetben sem haladhatja meg a 3 387 070 000 PLN-t.

[…]

Szerkezetátalakítási célokra [a Lengyel Köztársaság] nem nyújthat további állami támogatást a lengyel acélipar számára.

[…]

(10) A teljes szerkezetátalakítási tervben és az üzleti tervben bekövetkező bármely jövőbeni változást a Bizottságnak, és adott esetben a Tanácsnak is, jóvá kell hagynia.

[…]

(18) Ha az ellenőrzés kimutatja, hogy:

[…]

c) a szerkezetátalakítási időtartam folyamán [a Lengyel Köztársaság] további meg nem engedett állami támogatást juttatott acéliparának, különösen pedig a kedvezményezett vállalkozásoknak,

az ebben a jegyzőkönyvben foglalt átmeneti rendelkezések nem hatályosulnak.

A Bizottság megtesz minden megfelelő lépést annak érvényesítésére, hogy az érintett vállalkozások visszatérítsék az ebben a jegyzőkönyvben meghatározott feltételek megsértésével folyósított támogatásokat."

4 A 3/2002. sz. határozat 3. cikkében meghatározott feltételek betartásáról szóló, 2003. július 21-i 2003/588/EK tanácsi határozat (HL L 199., 17. o.) egyetlen cikke így rendelkezik:

„A Lengyel Köztársaság által 2003. április 4-én, a 3/2002. sz. határozat 2. cikke alapján a Bizottsághoz benyújtott szerkezetátalakítási program és üzleti tervek megfelelnek a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében foglalt követelményeknek."

5 Az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 6. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság előzetes értékelését a javasolt intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket. A határozat felszólítja az érintett tagállamot és az egyéb érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket egy meghatározott, általában egy hónapot meg nem haladó határidőn belül. Kellően indokolt esetben a Bizottság meghosszabbíthatja az előírt határidőt.”

6 E rendelet 7. cikkének (5) bekezdése így rendelkezik:

„Amennyiben a Bizottság úgy találja, hogy a bejelentett támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal, úgy határoz, hogy a támogatást nem lehet bevezetni (a továbbiakban: elutasító határozat).”

7 A 659/1999 rendelet 14. cikke szerint:

„(1) Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére (a továbbiakban: visszatérítési határozat). A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.

(2) A visszatérítési határozat szerint visszatérítésre kerülő támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került.

(3) […]”

8 E rendelet 20. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Bármely érdekelt fél nyújthat be észrevételt a 6. cikk szerint, miután a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megkezdéséről határozatot hozott. Valamennyi érdekelt fél, aki észrevételt nyújtott be, és az egyedi támogatás bármely kedvezményezettje, kézhez kapja a Bizottság 7. cikk szerint hozott határozatának egy példányát.”

9 A 659/1999 rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 140., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 3. o.) 9. cikke így rendelkezik:

„Ha külön határozat ettől eltérően nem rendelkezik, az [EK] 88. cikk […] (3) bekezdése megsértésével nyújtott állami támogatás visszatérítésének kamatlába minden egyes naptári évre meghatározott éves százalékos kamatláb.

Ezt az ötéves bankközi swap-kamatláb előző év szeptemberére, októberére és novemberére vonatkozó átlagának 75 bázisponttal megnövelt mértéke alapján kell

kiszámítani. Kellően indokolt esetben egy vagy több tagállam tekintetében a Bizottság 75-nél több bázisponttal is megemelheti a kamatlábat.

[…]

(4) Megbízható vagy azzal egyenértékű adatok hiányában, illetve kivételes körülmények esetén a Bizottság – az érintett tagállammal (tagállamokkal) szoros együttműködésben – egy vagy több tagállam tekintetében eltérő módszer és a rendelkezésére álló információk alapján határozhatja meg az állami támogatás visszatérítésére vonatkozó kamatlábat.”

10 A kamat felszámításának módszerével kapcsolatban a fenti rendelet 11. cikkének (2) bekezdése így rendelkezik:

„A kamatlábat konszolidált alapon a támogatás visszatérítésének időpontjáig kell alkalmazni. Az előző évben felhalmozott kamat a következő években tovább kamatozik.”

A jogvita alapját képező tényállás

11 A jelen ügy a Huta Częstochowa S.A. lengyel acéltermelőt (a továbbiakban: HCz) érintő szerkezetátalakítási műveletre vonatkozik. A HCz szerkezetátalakítására 2002 és 2005

között került sor. Ennek érdekében a HCz tárgyi eszközeit újabb társaságokra ruházták át:

– 2002-ben a HCz acéltermelésének folytatása céljából megalapították a Huta Stali Częstochowa sp. z o. o.-t (a továbbiakban: HSCz). A HSCz bérbe vette a HCz termelőlétesítményeit a vagyonfelügyelőtől, továbbá átvette a legtöbb alkalmazottat. A HSCz anyavállalata a 100%-ig a lengyel Államkincstár tulajdonában álló társaság, a Towarzystwo Finansowe SILESIA Sp. z o. o. (a továbbiakban: TFS) volt;

– 2004-ben megalapították a Majątek Hutniczy sp. z o. o. (a továbbiakban: MH) és a Majątek Hutniczy Plus (a továbbiakban: MH Plus) társaságokat. E társaságok részvényei 100%-ig a HCz tulajdonában voltak. Az MH megkapta a HCz acélipari tárgyi eszközeit, az MH Plus pedig a termeléshez szükséges egyes további tárgyi eszközöket kapott;

– a termeléshez nem kapcsolódó („nem acélipari tárgyi eszközöknek" nevezett) tárgyi eszközöket, valamint az Elsen elektromos műveket az Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (a lengyel Államkincstár tulajdonában álló Iparfejlesztési Ügynökség) alárendeltségébe tartozó Operator ARP sp. z o. o. társaságra ruházták át annak érdekében, hogy visszafizessék a szerkezetátalakítás alá eső köztartozásokat (adókat és társadalombiztosítási járulékokat).

12 A Bizottság 2004. május 19-i levelével értesítette a Lengyel Köztársaságot, hogy a HCz acéltermelő részére nyújtott szerkezetátalakítási támogatás kapcsán a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról határozott. E határozatot a hiteles nyelvi változatban (lengyelül) 2004. augusztus 12-én hirdették ki az *Európai Unió Hivatalos Lapjá*ban (HL C 204., 6. o.; a továbbiakban: eljárást megindító határozat), e változat előtt pedig a többi hivatalos nyelven készült összefoglaló szerepelt. A Bizottság felhívta valamennyi érintett felet, hogy nyújtsák be az eljárást megindító határozatban foglalt tényállásra és jogi elemzésre vonatkozó észrevételeiket. A Bizottsághoz a Lengyel Köztársaság és négy érintett fél nyújtott be észrevételeket.

13 A 2005. február 3-án kelt, „A [HCz] és/vagy a [HSCz] részére nyújtott esetleges állami támogatásokra vonatkozó nyilatkozat” című dokumentumban az Industrial Union of Donbass Corp. (a továbbiakban: IUD) 100%-os tulajdonában álló leányvállalat, az ISD Polska sp. z o. o. (amely ekkor a ZPD Steel sp. z o. o. cégnév alatt járt el; a továbbiakban: ISD) a HSCz-nek, az MH-nak, az MH Plus-nak, valamint a HCz tíz másik leányvállalatának általa történő megszerzését megelőző tárgyalások keretében a következő („kötelezettségvállalásnak” nevezett) nyilatkozatot tette:

„Arra az esetre, ha a Bizottság olyan határozatot hozna, amely arra kötelezi a [HCz-t], a [HSCz-t] vagy a [HCz] tárgyi eszközeit megszerző személyt, hogy térítse vissza a szerkezetátalakítási program részét képező támogatás kereteibe illeszkedő és összesen 20 millió [lengyel zloty] összeget meg nem haladó jogellenes állami támogatást, kinyilvánítjuk, hogy e határozat semmilyen módon nem eredményezi az ajánlatból eredő kötelezettségek alóli mentesülésünket, és kötelezettséget vállalunk arra, hogy nem terjesztünk elő és nem érvényesítünk semmilyen kártérítés iránti kérelmet, amely a) a Lengyel Köztársaság adóhatóságai, b) az [Agencja Rozwoju Przemysłu], c) a [TFS], d) a [HCz] […] ellen irányulna, és amely a támogatás visszatérítésének szükségességéhez, illetve az állami támogatás [HCz] részére történő kifizetését követően a Bizottság előtt a tárggyal összefüggésben lefolytatott bármely eljáráshoz kapcsolódna. Ilyen esetben kötelezettséget vállalunk arra, hogy az [MH], az [MH Plus] és a [HSCz], vagy pedig egyéb társaságok, hasonlóképp ezek jogutódai (függetlenül a jogutódlás jogcímétől) visszatérítik a Bizottság határozatában megjelölt jogellenes állami támogatás összegét, még akkor is, ha e határozat kizárólag a [HCz-t] érinti.”

14 A Bizottság az eljárás végén arra a következtetésre jutott, hogy – kezdeti feltevéseivel ellentétben – az Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (a munkaerőpiac szempontjából kiemelt jelentőségű vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásról szóló, 2002. október 30-i, módosított törvény, Dz. U. 213. sz., poz. 1800) rendelkezéseinek megfelelően meghozott, a HCz szerkezetátalakítására irányuló intézkedések nem képeznek az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatást. Ezzel szemben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a HCz az 1997-től 2002-ig terjedő időszakban különböző jogcímeken állami támogatásban részesült. A Bizottság megállapította, hogy e támogatás részben összeegyeztethető a közös piaccal, viszont előírta a támogatás azon részének, vagyis 19 699 452 lengyel zloty (PLN) összegnek a visszatéríttetését, amelyet a közös piaccal összeegyeztethetetlennek ítélt (a továbbiakban: vitatott támogatás).

15 A Bizottság 2005. július 5-én elfogadta a Huta Częstochowa S.A. [acéltermelő] részére nyújtott C 20/04. (ex NN 25/04.) számú állami támogatásról szóló 2006/937/EK határozatot (HL 2006. L 366., 1. o.; a továbbiakban: Határozat). A Határozat 3. cikke így rendelkezik:

„1. A 19 699 452 PLN összegű állami támogatás, amelyet [a Lengyel Köztársaság] a [HCz] számára nyújtott 1997 és 2002 májusa közötti időszakban működési támogatás és foglalkoztatásátszervezési célú támogatás formájában, nem összeegyeztethető a közös piaccal.

2. [A Lengyel Köztársaság] megtesz minden szükséges intézkedést, hogy visszaszerezze a [HCz-től], a Regionális Gazdasági Alaptól, [az MH-tól] és az [Operator ARP-től] a [HCz-nek] jogtalanul nyújtott támogatást, amelyről az (1) bekezdésben szó van. E vállalatok együttesen [helyesen: egyetemlegesen] felelősséget viselnek a támogatás visszatérítéséért.

A támogatás visszatérítése késedelem nélkül és a nemzeti jogszabályoknak megfelelően történik, feltéve, hogy azok lehetővé teszik a jelen rendelkezés azonnali és hatékony végrehajtását. A visszatérítés alá eső összegekhez hozzáadják a [HCz-nek] nyújtott támogatás odaítélésének napjától a tényleges visszatérítéséig számított teljes időszakra vonatkozó kamatot. A kamatok a 794/2004 […] rendelet V. fejezetében meghatározott szabályoknak megfelelően kerülnek felszámításra.

3. […]”

16 A Bizottság a Határozat 4. cikkében a 8. jegyzőkönyv 10. pontjának megfelelően jóváhagyja a lengyel Országos Szerkezetátalakítási Terv javasolt módosítását, amennyiben lehetővé teszi a [HCz] szerkezetátalakítását állami támogatás és a gyártási kapacitásának növelése nélkül.

17 Az ISD a 2005. szeptember 30-án kelt és 2005. október 7-én hatályba lépett megállapodás értelmében megvásárolta a HCz-től az MH és az MH Plus valamennyi részvényét, valamint a HCz tíz megmaradt leányvállalatát. Az ISD a szintén 2005. szeptember 30-án kelt és 2005. október 7-én hatályba lépett szerződéssel megvásárolta a TFS-től a HSCz valamennyi részvényét. Az ISD ezáltal a HSCz, az MH, az MH Plus, valamint a HCz tíz másik leányvállalata tulajdonosa lett.

18 A Bizottság 2006. február 17-i levelében felhívta a lengyel hatóságokat, hogy közöljék vele a vitatott támogatásnak a Határozat 3. cikke 2. bekezdésében említett egyetemlegesen felelős adósok által történő visszatérítése során irányadó kamat mértékét. A lengyel hatóságok 2006. március 13-i válaszukban javaslatot tettek a visszatéríttetés során irányadó kamat mértékére, valamint a kamat számításának módszerére. Nevezetesen azt javasolták, hogy az 1997-től 1999-ig terjedő időszak vonatkozásában a lengyel Államkincstár kötvényei esetében irányadó, PLN-ben kifejezett, öt évre rögzített kamatot, a 2000-től a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásáig terjedő időszak vonatkozásában pedig az ugyanezen kötvények esetében tíz évre megállapított kamatot vegyék alapul. Ezenkívül – figyelembe véve a lengyelországi tőkepiac akkori helyzetét, amelyet igen magas, de gyorsan csökkenő kamatok jellemeztek – a lengyel hatóságok azt kérték, hogy e kamatlábakat évente vizsgálják felül, valamint ne számítsanak fel kamatos kamatot.

19 A Bizottság a lengyel hatóságoknak címzett, 2006. június 7-én kelt levelében megállapította, hogy a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamat mértékeként a teljes érintett időszak vonatkozásában a lengyel Államkincstár kötvényei esetében megállapított, PLN-ben kifejezett, öt évre rögzített kamatot kell alkalmazni, e kamatot pedig a 794/2004 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése alapján kamatos kamatként kell számítani.

20 A Bizottság a 2006. július 7-én, illetve augusztus 16-án kelt ajánlott levelekben közölte a Határozatot az IUD-vel (a tértivevény szerint az átvétel időpontja 2006. július 11.) és az MH-val (a tértivevény szerint az átvétel időpontja 2006. augusztus 18.). A Határozatot 2006. december 21-én hirdették ki a Hivatalos Lapban.

Az eljárás és a felek kérelmei

21 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2006. szeptember 11-én benyújtott keresetlevelükkel az ISD és az IUD előterjesztették a T-273/06. sz. ügy alapjául szolgáló keresetet.

22 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2006. október 17-én benyújtott keresetlevelével az MH előterjesztette a T-297/06. sz. ügy alapjául szolgáló keresetet.

23 Az Elsőfokú Bíróság ötödik tanácsának elnöke a 2006. december 5-i végzésével az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette a T-273/06. és T-297/06. sz. ügyet.

24 Az ISD és az MH 2007. április 23-i levelükben jelentették be 2006. november 15-i egyesülésüket az Elsőfokú Bíróságnak, miután az MH valamennyi joga és kötelezettsége az ISD-re szállt.

25 Az Elsőfokú Bíróság részleges megújítását követően az ügyet új előadó bírónak osztották ki. E bírót ezt követően a nyolcadik tanácshoz osztották be, amelynek következésképpen kiosztották a jelen ügyet.

26 Az Elsőfokú Bíróság (nyolcadik tanács) az előadó bíró jelentése alapján úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, néhány írásbeli kérdést intéz a felekhez, valamint felhívja a Bizottságot egyes dokumentumok csatolására. A felek e felhívásnak az előírt határidőn belül eleget tettek.

27 Az Elsőfokú Bíróság a 2008. szeptember 3-án tartott tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszaikat.

28 A T-273/06. sz. ügyben az ISD és az IUD azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– nyilvánítsa a keresetet elfogadhatónak;

– semmisítse meg a Határozat 3. cikkét;

– másodlagosan állapítsa meg, hogy a Lengyel Köztársaságnak nem áll fenn arra vonatkozóan kötelezettsége, hogy visszatéríttesse a Határozat 3. cikkében említett támogatásokat és kamatokat, következésképpen pedig az említett támogatások és kamatok összege nem esedékes;

– harmadlagosan semmisítse meg a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdését, és utalja vissza a kamatok kérdését a Bizottság elé újbóli határozathozatalra, a jelen keresethez csatolt A. melléklet vagy az Elsőfokú Bíróság által az ítélet rendelkező részében teendő bármely más megállapítás szerint;

– minden esetben a Bizottságot kötelezze valamennyi költség viselésére;

– amennyiben az Elsőfokú Bíróság úgy határozna, hogy a kereset okafogyottá vált, a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 87. cikkének 6. §-a és 90. cikkének a) pontja együttes alkalmazásával.

29 A keresetlevél 3. pontja szerint az ISD és az IUD felperesek a Bizottság 2006. június 7-i levelét is támadják.

30 A T-297/06. sz. ügyben az ISD (korábban MH; a jelen ítélet az egyértelműség kedvéért továbbra is ezt a nevet használja) a fentiekkel azonos kereseti kérelmeket terjeszt elő, emellett azonban a Határozat 4. cikkének megsemmisítését is kéri.

31 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a kereseteket mint elfogadhatatlanokat;

– másodlagosan utasítsa el a kereseteket mint megalapozatlanokat;

– a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

A keresetek elfogadhatóságáról

32 A Bizottság vitatja az ISD és az IUD felperesek kereshetőségi jogát, valamint azt, hogy a két kereset benyújtására nyitva álló határidőt betartották volna. Ezenkívül azt állítja, hogy a vitatott támogatás visszatérítettése során irányadó kamatok meghatározása keresettel nem támadható.

A kereshetőségi jogról

– A felek érvei

33 A Bizottság vitatja, hogy az ISD és az IUD felpereseknek lehetőségük lenne arra, hogy az MH keresetétől elkülönülten és azzal párhuzamosan indítsanak keresetet. A pergazdaságosság követelményeivel ellentétes lenne ugyanis, ha valamely határozat jogszerűségét kétszer meg kellene vizsgálni, amennyiben az anyavállalat által előterjesztett legtöbb jogalap megegyezik a leányvállalata által előterjesztett jogalapokkal. Ezzel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság T-112/97. sz., Monsanto kontra Bizottság ügyben 1999. április 22-én hozott ítélete (EBHT 1999., II-1277. o.) nem releváns. A Bizottság szerint valamely támogatás kedvezményezettjét a részvényeseitől elkülönült olyan jogalanynak kell tekinteni, amely önállóan hozhatja meg döntéseit, mint az az Elsőfokú Bíróság első tanácsa elnökének a T-367/05. sz., UPC France kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 11-én hozott végzésében (az EBHT-ban nem tették közzé) is elismerést nyert. Ezért az MH mint a vitatott támogatás kedvezményezettje jogosult arra, hogy megsemmisítés iránti keresetet indítson. Ezzel szemben az ISD és az IUD felperesek az MH érdekétől elkülönült érdek hiányában nem jogosultak keresetet indítani, mivel személyükben nem érintettek.

34 Az IUD kapcsán a Bizottság hangsúlyozza, hogy a hivatalos vizsgálati eljárásban történő részvétel és az ebből eredő érdekelt féli minőség nem mentesíti a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás kedvezményezettjének részvényeseként eljáró felperest az alól, hogy bizonyítsa a megsemmisítés iránti eljáráshoz fűződő egyedi érdekének fennállását annak bemutatásával, hogy ő mennyiben tekinthető a kedvezményezettel azonos módon egyénítettnek.

35 A kereshetőségi joggal összefüggésben a felperesek azt állítják, hogy a következetes ítélkezési gyakorlat szerint valamely támogatás kedvezményezettjét személyében érinti a támogatást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító bizottsági határozat.

36 Az ISD-vel kapcsolatban a felperesek arra hivatkoznak, hogy e vállalatnak a korábbi cégneve alatt, vagyis ZPD Steel-ként eljárva kötelezettséget kellett vállalnia arra, hogy többek között az MH vissza fogja téríteni a Határozat 3. cikke szerinti vitatott támogatást. Ezért egyértelmű, hogy a Határozat a vitatott támogatás kedvezményezettjének kivételével minden más személyhez képest nagyobb egyéni sérelmet okoz neki, és a kedvezményezettel azonos módon egyéníti őt, mivel az általa tett kötelezettségvállalási nyilatkozat értelmében vissza kell térítenie a vitatott támogatást.

37 Ezenkívül a felperesek szerint az olyan anyavállalatot, amely a határozat címzettjének minősülő leányvállalat valamennyi részvényével rendelkezik, következésképpen e leányvállalatnak 100%-ban tulajdonosa, és amely ezáltal minden más személyhez képest, nevezetesen pedig a szóban forgó piacon működő minden más gazdasági szereplőhöz képest megkülönböztetett helyzetben van, az általa megsemmisíteni kért határozat személyében érinti (a fenti 33. pontban hivatkozott Monsanto kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 58. és 59. pontja). A jelen esetben az ISD rendelkezik az MH, az MH Plus és a HSCz valamennyi részvényével, következésképpen pedig e vállalkozásoknak 100%-ban tulajdonosa, vagyis a Határozat személyében érinti őt.

38 Ugyanez az érv irányadó az IUD esetében is, amely az ISD részvényeinek 100%-ban tulajdonosa. Ezenkívül az állami támogatások tárgyában lefolytatott eljárásban történő részvétel egyikét képezi azon körülményeknek, amelyek alapján megállapítható, hogy valamely természetes vagy jogi személyt személyében érint az a határozat, amelynek

a megsemmisítését kéri. Mivel az IUD a HCz-nek nyújtott szerkezetátalakítási támogatásra vonatkozó hivatalos vizsgálati eljárás 2004. augusztus 12-i megindítását követően észrevételeket terjesztett elő, a Határozat őt is személyében érinti.

39 A felperesek végül azt állítják, hogy az ISD-nek és az IUD-nek egyaránt jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy vitassák az olyan aktust, amely azáltal, hogy az MH vonatkozásában értékveszteséget okoz, sérti a tulajdonhoz való jogukat.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

40 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy azon alanyok, akik nem címzettjei egy határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy valamely, őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal a címzetthez hasonló módon egyéníti őket (a Bíróságnak 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítélete [EBHT 1963., 197., 223. o.]).

41 Már az elején hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság nem vitatja az MH kereshetőségi jogát. Ugyanis, mivel a Határozat a vitatott támogatás visszatérítésére köteles vállalkozásként említette az MH-t, e vállalkozás személyes érintettségéhez nem fér kétség.

42 Az ISD-vel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy az a T-273/06. sz. ügy alapjául szolgáló kereset benyújtásának időpontjában még nem egyesült az MH-val. Ezért a kereshetőségi jogát az MH kereshetőségi jogától függetlenül kell vizsgálni.

43 Mindazonáltal a kereset benyújtásának időpontjában az ISD már 100%-ban tulajdonosa volt az MH-nak. Ezzel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság a fenti 33. pontban hivatkozott Monsanto kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 58. pontjában úgy ítélte meg, hogy valamely vállalkozás esetében az a tény, hogy ő a vitatott határozat címzettjének 100%-ban tulajdonosa, e vállalkozást e határozat kapcsán minden más személyhez képest, nevezetesen pedig a szóban forgó piacon működő minden más gazdasági szereplőhöz képest megkülönbözteti.

44 Kétségtelen, hogy a Bizottság a fenti 33. pontban hivatkozott UPC France kontra Bizottság ügyben hozott végzésre hivatkozva megkérdőjelezi ezt az ítélkezési gyakorlatot. Ez a végzés ugyanakkor – mint azt a Bizottság maga is elismeri – az egyik kisebbségi részvényes beavatkozás iránti kérelmére, nem pedig egy 100%-os tulajdoni hányaddal rendelkező vállalkozás megsemmisítés iránti kérelmére vonatkozott, mint amely a jelen ügy tárgyát képezi. Ráadásul a felek között nem vitatott, hogy az ISD nem csupán 100%-ban tulajdonosa az MH-nak, hanem kötelezettséget is vállalt arra, hogy az MH vissza fogja téríteni a vitatott támogatást (lásd a fenti 13. pontot). Következésképpen biztosítania kell e támogatás visszatérítését. Egyébként ténylegesen éppen ez történt, mivel az ISD teljes egészében visszatérítette a vitatott támogatást.

45 E feltételek mellett az ISD személyes érintettsége nem tagadható, mivel a Határozat minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rá, és ezáltal a címzetthez hasonló módon egyéníti őt.

46 Végül, ellentétben a Bizottság állításaival, a pergazdaságossági megfontolások nem vonhatják kétségbe a megalapozott kereshetőségi jogot.

47 Az IUD kereshetőségi jogával kapcsolatban elegendő emlékeztetni arra, hogy mivel az ISD esetében megállapítást nyert a kereshetőségi jog, a már következetes ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben egy és ugyanazon kérelemről van szó, nem szükséges vizsgálni a többi felperes kereshetőségi jogát (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-313/90. sz., CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben 1993. március 24-én hozott

ítéletének [EBHT 1993., I-1125. o.] 31. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-374/00. sz., Verband der freien Rohrwerke és társai kontra Bizottság ügyben 2003. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2275. o.] 57. pontját, a T-282/06. sz., Sun Chemical Group és társai kontra Bizottság ügyben 2007. július 9-én hozott ítélet [EBHT 2007., II-2149. o.] 50. pontját, valamint a T-447/93–T-449/93. sz., AITEC és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1995. július 6-án hozott ítélet [EBHT 1995., II-1971. o.] 82. pontját).

48 Az IUD által benyújtott kereset elfogadhatóságát tehát nem kell külön vizsgálni.

49 Ebből az következik, hogy a Bizottság által a felperesek kereshetőségi jogával kapcsolatban felhozott elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

A kereset elkésettségéről

– A felek érvei

50 A felperes azt állítja, hogy a két kereset elkésett, mivel a három felperes legkésőbb 2006. április 10-én tudomást szerzett a Határozatról. A Bizottság ugyanis megjegyzi, hogy a lengyel nyelvű Határozat faxon továbbított példánya – amelyet az ISD és az IUD felperesek által 2006. szeptember 18-án, valamint az MH által 2006. október 17-én az Elsőfokú Bíróságnak küldött levélhez mellékeltek – minden oldalának tetején a 2006. április 10-i dátum szerepel, továbbá a faxnak a „Kancelaria LSW” volt a címzettje, amely a kérdéses időszakban az IUD csoport jogi képviselője volt. Ebből következik, hogy – a távolságra tekintettel biztosított tíznapos határidőt is figyelembe véve – a keresetlevél benyújtására nyitva álló határidő 2006. június 20-án, kedden lejárt.

51 A Bizottság ugyanakkor elismeri, hogy annak a kérdésnek, hogy a felperes mikor szerzett tudomást az aktusról, csupán másodlagos jelentősége van, vagyis azon aktusok esetében fontos, amelyek sem közlésre, sem pedig kihirdetésre nem kerülnek. Ezzel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy a Határozatot az IUD-dal a 2006. július 7-én kelt ajánlott levélben, a tértivevény szerint 2006. július 11-i átadással, az MH-val pedig a 2006. augusztus 16-án kelt ajánlott levélben, a tértivevény szerint 2006. augusztus 18-i átadással közölték. A Bizottság azt is hangsúlyozza, hogy a Határozatot 2006. december 21-én kihirdették a Hivatalos Lapban.

52 Mindazonáltal a felperesek, akik nem címzettjei az aktusnak, nem bizonyították, hogy a Határozat részükre történő megküldése – amelyre a 659/1999 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése alapján, ajánlott levélben került sor – mennyiben tekinthető az EK 230. cikk ötödik bekezdése értelmében vett közlésnek.

53 A felperesek arra hivatkoznak, hogy az IUD-dal 2006. július 11-én közölték a Határozatot, a keresetet pedig a T-273/06. sz. ügyben 2006. szeptember 11-én nyújtották be. Az MH-val 2006. augusztus 18-án közölték a határozatot, a keresetét pedig 2006. október 17-én nyújtotta be. Az ISD nem szerezhetett tudomást a Határozatról azt megelőzően, hogy az IUD 2006. július 11-én megkapta azt.

54 A felperesek a válaszukban hozzáteszik, hogy mivel a Határozatot kihirdették a Hivatalos Lapban, a keresetek *ratione temporis* elfogadhatók, mégpedig akár azért, mert a Határozatra közlési kötelezettség vonatkozik, és azt szabályszerűen közölték is a felperesekkel, akár pedig azért, mert a Határozatra nem vonatkozik közlési kötelezettség, és a Bizottság által hivatkozott tényleges tudomásszerzés kritériuma másodlagos a Hivatalos Lapban történő kihirdetéshez képest.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

55 A határidők betartásával kapcsolatban meg kell állapítani, hogy annak a kérdésnek, hogy a felperesek mikor szereztek tudomást az aktusról, csupán másodlagos jelentősége van, vagyis azon aktusok esetében fontos, amelyek sem közlésre, sem pedig kihirdetésre nem kerülnek. Az EK 230. cikk ötödik bekezdésének értelmezésére vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis e rendelkezés szövegéből az következik, hogy a tudomásszerzés napja a keresetindítási határidő kezdő napjaként kiegészítő jellegű a jogi aktus kihirdetése vagy közlése napjához képest (a Bíróság C-122/95. sz., Németország kontra Tanács ügyben 1998. március 10-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-973. o.] 35. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-11/95. sz., BP Chemicals kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3235. o.] 47. pontja).

56 A jelen esetben a Határozatot 2006. december 21-én hirdették ki a Hivatalos Lapban. Ezért a jelen kereseteket, amelyek benyújtása 2006. szeptember 11-én és október 17-én történt, az EK 230. cikk ötödik bekezdésében előírt határidőt betartva terjesztették elő. Az eljárási szabályzat 101. cikkének 1. §-a, valamint 102. cikkének 1. és 2. §-a alapján ugyanis a határidő 2007. március 14-én, vagyis két hónappal, két héttel és tíz nappal a Határozat kihirdetése után, tehát jóval a keresetek benyújtását követően járt le.

57 Igaz, hogy a Határozat kihirdetése nem képezte feltételét a hatálybalépésének. Állandó gyakorlat ugyanakkor, hogy az állami támogatások vizsgálatára irányuló, az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megszüntetéséről szóló bizottsági határozatokat kihirdetik a Hivatalos Lapban. Ezért a felperesek megalapozottan számíthattak arra, hogy a Határozatot ki fogják hirdetni (lásd ebben az értelemben a fenti 55. pontban hivatkozott BP Chemicals kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 48–51. pontját).

58 Azon kérdés kapcsán, hogy a Bizottság 2006. július 7-i levele – amelyben a Bizottság megküldte a Határozat szövegét az IUD-nak – az EK 230. cikk ötödik bekezdése értelmében vett közlésnek minősül-e, meg kell állapítani, hogy a Határozatnak egyedül a Lengyel Köztársaság az EK 254. cikk (3) bekezdése értelmében vett címzettje. Mivel

a felperes nem címzettje a Határozatnak, az aktus közlésének követelménye rá nem alkalmazható (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-17/02. sz., Olsen kontra Bizottság ügyben 2005. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-2031. o.] 76. pontját).

59 Mindenesetre még ha fel is tételezzük, hogy valamely határozatot közölni lehet olyan személlyel, aki annak nem címzettje, továbbá hogy a Határozatnak a felperesek részére történő, a 659/1999 rendelet 20. cikkének (2) bekezdése szerinti megküldését közlésnek kell tekinteni, akkor is meg kell állapítani, hogy a kereseteket az előírt határidőn belül nyújtották be. E körülmények között ugyanis az eljárási szabályzat 101. cikkének 1. §-a és 102. cikkének 2. §-a alapján a T-273/06. sz. ügyben a keresetindítási határidő 2006. szeptember 21-én, vagyis a Határozat 2006. július 11-i közlése után két hónappal és tíz nappal, tehát a kereset 2006. szeptember 11-i benyújtását követően járt volna le. A T-297/06. sz. ügyben 2006. október 30-án, hétfőn járt volna le a határidő, vagyis a Határozat 2006. augusztus 18-i közlése után két hónappal és tíz nappal, tehát a kereset 2006. október 17-i benyújtását követően.

60 Ebből következik, hogy a kereseteket az előírt határidőn belül nyújtották be.

A 2006. június 7-i levél elleni kereset elfogadhatóságáról

– A felek érvei

61 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a 2006. június 7-i levél – amelyben megállapította a vitatott támogatás visszatérítésének során irányadó kamat mértékét – nem képez keresettel megtámadható aktust. A 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése szerinti

eljárás alapján megállapított kamatláb ugyanis „ugyanolyan kötőerővel” rendelkezik, mint az e cikk (1) bekezdése szerinti kamatláb. E kamatlábak tehát *„erga omnes* jogi kötőerővel” rendelkeznek. Következésképpen a felperesek közvetlen és személyes érintettség hiányában nem vitathatják azokat.

62 E „jogi kötőerőt” támasztja alá az a tény, hogy ugyanez a kamatláb volt irányadó a Lengyel Köztársasághoz intézett egyéb határozatok esetében is, amelyek szintén jogellenes támogatásokra vonatkoztak, mint például a Lengyel Köztársaság által a Grupa Technologie Buczek acéltermelő részére nyújtott C 23/06. (ex NN 35/06.) számú állami támogatásról szóló, 2007. október 23-i 2008/344/EK bizottsági határozat (HL 2008. L 116., 26. o.).

63 A felperesek hangsúlyozzák, hogy a Bizottság által a lengyel hatóságokhoz intézett, 2006. június 7-i levélben megállapított kamatlábnak nincs általános hatálya minden olyan állami támogatás vonatkozásában, amelyeket a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőző években nyújtottak. Épp ellenkezőleg, olyan „különös határozatról” van szó, amely csak a HCz esetére vonatkozik, és amely a HCz helyzetének, valamint a működési terét képező piacnak az egyedi sajátosságait veszi figyelembe.

64 A felperesek hozzáteszik, hogy a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamat meghatározása a Határozatnak, nem pedig a 794/2004 rendeletnek képezi szerves részét. A kamat megállapítása tehát ugyanazon a jogcímen támadható meg keresettel, mint maga a Határozat.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

65 Először is, a 2006. június 7-i levél kötelező erejével kapcsolatban a 659/1999 rendelet 14. cikkének (2) bekezdéséből következik, hogy a visszatérítésre kerülő támogatás magában foglalja „a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott" kamatot. A 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy többek között az e cikk (1) bekezdése szerinti kamatszámításhoz szükséges adatok hiányában a Bizottság – az érintett tagállammal vagy tagállamokkal szoros együttműködésben – egy vagy több tagállam tekintetében eltérő módszer és a rendelkezésére álló információk alapján „határozhatja meg" az állami támogatás visszatérítésére vonatkozó kamatlábat.

66 A fentiekből következik, hogy az állami támogatások visszatérítésére vonatkozó kamatláb kötelező erejű meghatározására a Bizottság jogosult, még ha ez az érintett tagállammal szoros együttműködésben is történik. E kötelező erőt egyébként a Bizottság is megerősítette a tárgyaláson. Ezért a 2006. június 7-i levelet a Bíróság 60/81. sz., IBM kontra Bizottság ügyben 1981. november 11-én hozott ítéletének (EBHT 1981., 2639. o.) 9. pontja értelmében vett, kötelező erejű joghatásokat kiváltó aktusnak, vagyis keresettel megtámadható aktusnak kell tekinteni.

67 Másodszor, a felperesek kereshetőségi jogával kapcsolatban meg kell állapítani, hogy ebből a szempontból nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy a 2006. június 7-i levélben foglalt kamatlábak jogszabályi jellegűek-e, vagy pedig egyedi határozatról van-e szó. Nem vitatott ugyanis, hogy a felperesek nem címzettjei a 2006. június 7-i levélnek. E feltételek mellett az e levélben meghatározott kamatláb vitatása érdekében a felpereseknek az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján bizonyítaniuk kell a közvetlen és személyes érintettségüket, akármelyik is áll fenn az említett két lehetőség közül.

68 A közvetlen érintettséggel kapcsolatban az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a kifogásolt közösségi intézkedésnek közvetlen hatást kell gyakorolnia a magányszemély jogi helyzetére, illetve nem szabad mérlegelési jogkört biztosítania az intézkedés végrehajtásával megbízott címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül a közösségi szabályozás alapján történik (a Bíróság C-386/96. P. sz., Dreyfus kontra Bizottság ügyben 1998. május 5-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-2309. o.] 43. pontja). Ugyanez a helyzet áll fenn, ha a címzettnek pusztán elméleti lehetősége van arra, hogy ne kövesse az aktusban foglaltakat, és semmi kétség nem fér ahhoz a szándékához, hogy az aktussal összhangban álló döntést hozzon (a fent hivatkozott Dreyfus kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontja; lásd a Bíróság 11/82. sz., Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ügyben 1985. január 17-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 207. o.] 8–10. pontját is. A jelen esetben a 2006. június 7-i levél nem biztosított semmilyen mérlegelési jogkört a lengyel hatóságoknak, és ez vonatkozik azokra a körülményekre is, amelyek tekintetében e hatóságok eltérő javaslatot nyújtottak be a Bizottsághoz a 2006. március 13-i levelükben.

69 A személyes érintettséggel összefüggésben meg kell állapítani, hogy a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése lehetőséget biztosít a Bizottságnak, hogy „egy vagy több tagállam tekintetében” általános jelleggel meghatározza az állami támogatás visszatérítésére vonatkozó kamatlábat.

70 Márpedig meg kell állapítani, hogy a Bizottság a 2006. június 7-i levelében nem határozott meg ilyen általános kamatlábat.

71 Ebben a levélben ugyanis a Bizottság kifejezetten a Határozatra hivatkozik, és az egyedi támogatás azon visszatérítettése vonatkozásában határozza meg a kamatot, amelynek a felperesek a kötelezettjei. A levél szövege nem általános hatályú, hanem „a [H]atározat végrehajtása érdekében meghozandó intézkedésekre” vonatkozik. Ezenkívül – a 794/2004 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárásban felszámított kamatokkal ellentétben – a Bizottság 2006. június 7-i levelében meghatározott kamatot soha nem hirdették ki. Ezért a 2006. június 7-i levelet nem lehet általános hatályúnak tekinteni.

72 Végül, a Bizottság által az Elsőfokú Bíróság írásban feltett kérdéseire adott válasz nem vonhatja kétségbe azt a következtetést, mely szerint a jelen esetben a Bizottság nem elvontan és általánosan, hanem a Határozatból eredő sajátos követelményekre tekintettel határozta meg a kamatot. Kétségtelen, hogy a Bizottság hivatkozott arra, hogy ugyanez a kamatláb más esetben is „irányadó" volt, a lengyel hatóságok pedig „elfogadták", hogy jelen esetben ugyanezt a kamatszámítási módot kell alkalmazni. Ugyanakkor, ha ezt a kamatot a 2006. június 7-i levélben minden, az érintett időszak során Lengyelországban nyújtott támogatás visszatéríttetése vonatkozásában meghatározták volna, a Bizottságnak sem a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése szerinti eljárást nem kellett volna ismét megindítania, sem „a tagállammal szoros együttműködést" nem kellett volna kialakítania, sem pedig a lengyel hatóságok egyetértésére nem kellett volna hivatkoznia. Egyszerűen alkalmazhatta volna a korábban meghatározott kamatlábat.

73 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Bizottság a 2006. június 7-i levélben csak a jelen esetben irányadó kamatláb meghatározására szorítkozott, valamint hogy e levél személyükben érinti a felpereseket, mivel ők az e kamattal növelt összeget kötelesek visszatéríteni.

74 Az eddigiekből következik, hogy a 2006. június 7-i levél ellen benyújtott kereset elfogadható.

A harmadik, negyedik és hatodik kereseti kérelem elfogadhatóságáról

A felek érvei

75 A Bizottság azt állítja, hogy a felperesek harmadik, negyedik és hatodik kereseti kérelme (lásd a fenti 28. pontot) elfogadhatatlan, mivel azok nem tartoznak az EK 230. cikkre alapozott jogszerűségi vizsgálat hatálya alá. E kérelmek ugyanis lényegében arra irányulnak, hogy az Elsőfokú Bíróság [közösségi intézményt] utasítson.

76 A felperesek ezzel szemben azt állítják, hogy e kereseti kérelmek nem állnak ellentétben a megsemmisítés iránti kereset „kasszációs jellegével", mivel ez utóbbi magában foglalja, hogy a megsemmisítést kimondó ítéletnek megfelelő újabb határozatot kell hozni.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

77 Ellentétben a Bizottság állításaival, a harmadik és a hatodik kereseti kérelem nem arra irányul, hogy az Elsőfokú Bíróság utasítsa a Bizottságot. A hatodik kereseti kérelem ugyanis a Bizottságnak a költségekben történő marasztalására irányul, tehát elfogadható.

78 A felperesek a harmadik kereseti kérelemben másodlagosan annak „megállapítását" kérik az Elsőfokú Bíróságtól, hogy a Lengyel Köztársaságnak nem áll fenn arra vonatkozóan kötelezettsége, hogy visszatéríttesse a támogatásokat. Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy mivel a Szerződésben erre nincs jogalap, az Elsőfokú Bíróság nem bírálhat el ilyen kereseti kérelmet. E kereseti kérelem tehát elfogadhatatlan.

79 A felperesek a negyedik kereseti kérelmükben többek között azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság a kamatok kérdését utalja vissza a Bizottság elé újbóli határozathozatalra. Márpedig a felperesek a válaszukban és a tárgyaláson előadták, hogy e kereseti kérelmükben arra szorítkoztak, hogy az ítélet értelemszerű következményét fogalmazzák meg arra az esetre, ha az Elsőfokú Bíróság helyt adna az ugyanezen kereseti kérelemben foglalt megsemmisítés iránti kérelemnek, vagyis azt a következményt, amely egyébként az EK 233. cikk (1) bekezdéséből is következik. E kereseti kérelemnek tehát nincs önálló jelentősége.

Az ügy érdeméről

80 A T-273/06. sz. ügyben az ISD és az IUD felperesek hat jogalapot terjesztenek elő, amelyeket a tények nyilvánvalóan téves értékelésére, valamint az észrevételek tételéhez való joguk, a bizalomvédelem elve, a 8. Jegyzőkönyv, a 659/1999 rendelet 14. cikke és a 794/2004 rendelet megsértésére alapítanak. A T-297/06. sz. ügyben az MH négy jogalapot terjeszt elő, amelyek lényegében megegyeznek a T-273/06. sz. ügyben felhozott jogalapokkal, kivéve a második és a harmadik jogalapot, amelyeket nem vett át.

A 8. Jegyzőkönyv megsértésére alapított jogalapról

– A felek érvei

81 A felperesek mindenekelőtt emlékeztetnek arra, hogy a Bizottság a Határozat (108) preambulumbekezdésében megállapította, hogy az EK 87. és 88. cikk rendes körülmények között nem vonatkozik a csatlakozás előtt megadott olyan támogatásra, amelyet nem alkalmaznak a csatlakozás után. A hatáskörének alátámasztása érdekében tehát a Bizottság a 8. Jegyzőkönyv (6) pontja harmadik francia bekezdésének olyan értelmezését alakította ki, amely nem felel meg e rendelkezés céljának.

82 Először is, a felperesek előadják, hogy a 8. Jegyzőkönyv a (4) pontja b) alpontjának kivételével nem csak hogy nem vonatkozik az 1. mellékletében nem szereplő vállalkozásokra, hanem e pont *a contrario* biztosítja a lehetőséget harmadik személyek számára, hogy megszerezzék az 1. mellékletben nem szereplő olyan társaság eszközeit, amely szerkezetátalakítási támogatásban részesült. A 8. Jegyzőkönyv célja ugyanis annak megakadályozása, hogy a kedvezményezett vállalkozások valamelyikének nyújtott támogatás más támogatással halmozódjék, vagy azt harmadik személyre ruházzák át. Ezért a 8. Jegyzőkönyv nem minősül olyan jogi alapnak, amelyre a Bizottság a Határozat elfogadását alapíthatta volna.

83 Másodszor, a felperesek azt állítják, hogy a visszaható hatály tilalmának a nemzetközi jogban is megerősített elve, valamint az „előreláthatóság elve" megkövetelik, hogy adott rendelkezés csak akkor legyen visszaható hatállyal alkalmazható, ha valamely szabály ezt kifejezetten lehetővé teszi, és pontosan meghatározza a szóban forgó rendelkezés visszaható hatályú alkalmazásának időszakát. Márpedig a 8. Jegyzőkönyv (6) pontjának harmadik francia bekezdésében foglalt rendelkezés nem írja elő kifejezett formában a visszaható hatályt. Következésképpen a felperesek szerint meg kell állapítani, hogy e rendelkezés nem vonatkozik azokra az állami támogatásokra, amelyeket az 1. mellékletben nem szereplő társaságok e rendelkezés elfogadását megelőzően kaptak.

84 A 8. Jegyzőkönyvben található egyetlen visszaható hatályú utalást az 1997-től 2003-ig terjedő időszakra történő hivatkozás képezi, amely következetesen vagy a kifizethető támogatás teljes összegével (a (6) pont), vagy pedig a Lengyel Köztársaság által elérendő nettó kapacitáscsökkentéssel (a (7) pont) összefüggésben történik. A felperesek szerint ez azt jelenti, hogy a kedvezményezett vállalkozások részére a 8. Jegyzőkönyv hatálybalépése után nyújtott jövőbeli támogatásokat a már nyújtott támogatások összegét visszamenőlegesen figyelembe véve kell számítani, nem úgy azonban, hogy a múltbeli támogatásokat visszaható hatállyal jogellenesnek tekintjük.

85 Harmadszor, a felperesek szerint a Bizottság *„ratione temporis* elvonta más intézmények hatáskörét". Ugyanis kizárólag a Társulási Tanács, valamint a Tanács rendelkezett döntéshozatali jogkörrel a lengyel szerkezetátalakítási programnak a 2. Jegyzőkönyv 8. cikke (4) bekezdéséből eredő követelményekkel való összeegyeztethetőségét illetően. Az Európa-megállapodás alkalmazásával kapcsolatos vita esetén a közösségi intézmények a Társulási Tanácshoz fordulhattak volna. A Bizottság semmi ilyet nem tett, amikor tudomást szerzett arról, hogy a HCz állami támogatásban részesült. Azáltal, hogy a szóban forgó támogatások tárgyában vizsgálatot indított, a Bizottság illetéktelenül vont magához vizsgálati jogkört, következésképpen pedig a határozatát hatáskör hiánya miatt meg kell semmisíteni.

86 Negyedszer, a felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság a 8. Jegyzőkönyv alkalmazása során megsértette az egyenlő bánásmód elvét. Jóllehet a HCz-t hivatalosan nem nyilvánították fizetésképtelennek, a szerkezetátalakítási eljárása gazdaságilag a fizetésképtelenséggel volt azonosítható. A HCz, az ISD (valamint az IUD) mégis eltérő bánásmódban részesült – akár jogi szempontból a HCz vonatkozásában, akár pedig ténybeli szempontból az ISD (és az IUD) vonatkozásában – ahhoz képest, amit

a 8. Jegyzőkönyv (4) pontjának b) alpontja a fizetésképtelen társaság és a vagyonát kívülállóként megszerző részére biztosít.

87 A T-297/06. sz. ügyben a felperes a Határozat 4. cikkét is támadja arra hivatkozva, hogy a Bizottságnak nem volt hatásköre arra, hogy a lengyel „Országos Szerkezetátalakítási Terv” módosítását azon követelménynek vesse alá, hogy e változás nem foglalhat magában semmilyen állami támogatást, sem pedig a gyártási kapacitás növelését. Ezenkívül a Bizottság nyilvánvalóan tévesen értelmezte a 8. Jegyzőkönyv (10) pontját, mivel e rendelkezés nem biztosít diszkrecionális jogkört a Bizottság számára annak megtagadásához, hogy valamely tagállam az „Országos Szerkezetátalakítási Tervét” a közös piaccal összeegyeztethető állami támogatásokkal egészítse ki.

88 A Bizottság vitatja ezeket az érveket.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

89 A felperesek a 8. Jegyzőkönyv megsértésére alapított jogalapjukban – amelyet először kell megvizsgálni, mivel a Határozat jogi alapjával kapcsolatos – lényegében az állami támogatásokra vonatkozó közösségi szabályok *ratione temporis* és *ratione personae* alkalmazhatóságát, valamint a Bizottság azon hatáskörét vitatják, hogy a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőző időszak tekintetében e szabályok betartását ellenőrizze.

90 Az állami támogatásokra vonatkozó közösségi szabályok *ratione temporis* alkalmazhatósága kapcsán a felek között nem vitatott, hogy az EK 87. és 88. cikk főszabály szerint nem vonatkozik a csatlakozás előtt nyújtott olyan támogatásra, amelyet nem alkalmaznak a csatlakozás után.

91 Ebben a helyzetben a Bizottság a 8. Jegyzőkönyv mint *lex specialis* rendelkezéseire hivatkozik a hatáskörének alátámasztása érdekében. Az Elsőfokú Bíróság megjegyzi, hogy e szabályozás több szempontból eltér az EK-Szerződésben és a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány IV. mellékletében (HL 2003. L 236., 797. o.; a továbbiakban: a csatlakozási okmány IV. melléklete) foglalt általános szabályozástól. Így a 8. Jegyzőkönyv (1) pontja a Lengyel Köztársaság által a lengyel acélipar meghatározott részeinek a szerkezetátalakítására nyújtott egyes olyan állami támogatásokat, amelyek főszabály szerint nem lennének megengedettek az EK 87. cikk és az EK 88. cikk alapján, a közös piaccal összeegyeztethetőnek ismer el. Ezenkívül nem vitatott, hogy a csatlakozási okmány IV. melléklete szerinti átmeneti mechanizmus csak a csatlakozás előtt nyújtott azon támogatásokra vonatkozik, amelyeket nem alkalmaznak a csatlakozás után.

92 Ezért meg kell vizsgálni, hogy a 8. Jegyzőkönyv rendelkezései feljogosították-e a Bizottságot arra, hogy az állami támogatásokkal kapcsolatos ellenőrzési jogkörét kiterjessze a vitatott támogatásra, valamint hogy e rendelkezések megfelelő jogi alapot képeztek-e ezen támogatás megtiltására.

93 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a 8. Jegyzőkönyv hivatkozik az 1997-től 2003-ig terjedő időszakban nyújtott támogatásokra. A jegyzőkönyv korlátozott összegben engedélyezi az ezen időszak vonatkozásában (vagyis a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozása előtt) a jegyzőkönyv 1. mellékletében felsorolt vállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatásokat, ezzel szemben pedig megtilt minden további, az acélipar szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatást.

94 A 8. Jegyzőkönyv (6) pontjának első albekezdése különösen akként rendelkezik, hogy az 1997-től 2003-ig terjedő időszakban kifizetett támogatás teljes összege semmiképpen nem haladhatja meg a 3 387 070 000 PLN-t. A 8. Jegyzőkönyv (6) pontjának harmadik albekezdése szerint a Lengyel Köztársaság a lengyel acélipar szerkezetátalakítására nem nyújthat további állami támogatást. Következésképpen a felperesek

állításaival ellentétben a 8. Jegyzőkönyv visszaható hatályú alkalmazását lehetővé teszi annak (6) pontja, amely az 1997-től 2003-ig terjedő időszakra vonatkozik.

95 Végül, mivel a 8. Jegyzőkönyv 2003 szeptemberében történt kihirdetésének időpontjában ez az időszak már majdnem letelt, a felperesek azon érve, mely szerint az 1997-től 2003-ig terjedő időszakra történő hivatkozás csupán azt jelenti, hogy a jövőbeli támogatásokat a már nyújtott támogatások összegét visszamenőlegesen figyelembe véve kell számítani, nem úgy azonban, hogy a múltbeli támogatásokat visszaható hatállyal jogellenesnek tekintjük, nem meggyőző.

96 Épp ellenkezőleg, a 8. Jegyzőkönyv célja az volt, hogy a lengyel acélipar szerkezetátalakítására irányuló támogatások engedélyezése vonatkozásában átfogó rendszert alakítson ki, és nem csupán az, hogy elkerülje a kedvezményezett vállalkozásoknak nyújtott támogatások halmozódását.

97 Ebből következik, hogy a 8. Jegyzőkönyv a csatlakozási okmány IV. mellékletéhez, valamint az EK 87. és az EK 88. cikkhez képest olyan *lex specialist* képez, amely a Bizottság által az EK-Szerződés alapján az állami támogatások tárgyában végzett ellenőrzést kiterjeszti a lengyel acélipar újjászervezése érdekében az 1997-től 2003-ig terjedő időszakban nyújtott támogatásokra.

98 A felperesek egyéb érvei sem alkalmasak arra, hogy kétségbe vonják a 8. Jegyzőkönyv alkalmazhatóságát.

99 A 8. Jegyzőkönyv *ratione personae* alkalmazhatóságára vonatkozó érvvel kapcsolatban – mely szerint a 8. Jegyzőkönyv nem alkalmazható az 1. mellékletében fel nem sorolt vállalkozásokra – meg kell állapítani, hogy e jegyzőkönyv a lengyel acélipart a maga egészében érinti, amely külön említés nélkül is magában foglalja a felpereseket. Ugyanis nemcsak hogy a 8. Jegyzőkönyv (6) pontjának harmadik albekezdése meghatározza a támogatás teljes összegét, és kizár a jegyzőkönyvben nem említett minden további támogatást, de a (3) pontja kifejezetten akként rendelkezik, hogy csak az 1. mellékletben felsorolt vállalkozások (a kedvezményezett vállalkozások) jogosultak állami támogatásra a lengyel acélipar szerkezetátalakítási programja keretében. Ha elfogadnánk, hogy az 1. mellékletben nem szereplő valamely vállalkozás anélkül megtarthatja a csatlakozás előtt kapott szerkezetátalakítási támogatás korlátlan összegeit, hogy ennek ellentételezéseként csökkentenie kellene a gyártási kapacitását, a 8. Jegyzőkönyv teljes egészében értelmét vesztené.

100 A 8. Jegyzőkönyv (4) pontjának b) alpontjára alapított érvvel kapcsolatban – mely szerint csak a kedvezményezett vállalkozások azok, amelyek nem szerezhetik meg az 1. mellékletben nem szereplő olyan vállalkozás eszközeit, amelyet fizetésképtelennek nyilvánítottak – meg kell állapítani, hogy a felperesek e rendelkezés téves értelmezéséből indulnak ki. E pont ugyanis csak a kedvezményezett vállalkozásokra vonatkozik, vagyis ennek alapján nem lehet más vállalkozásokra nézve következtetéseket levonni. Ezenkívül még ha fel is tételeznénk, hogy e pont lehetővé teszi valamely harmadik személy számára a 8. Jegyzőkönyv 1. mellékletében nem szereplő fizetésképtelen vállalkozás eszközeinek megszerzését, ez semmiképp nem jelentené azt, hogy e harmadik személy nem lenne köteles visszatéríteni az említett vállalkozás által felvett jogellenes támogatást.

101 Ezért nincs jelentősége annak a ténynek, hogy a HCz helyzetét a 8. Jegyzőkönyv 1. mellékletében nem szereplő fizetésképtelen vállalkozás helyzetéhez lehet hasonlítani. Következésképpen el kell utasítani az ehhez kapcsolódó azon kifogást is, amely a 8. Jegyzőkönyv értelmezése kapcsán az egyenlő bánásmód elvének állítólagos megsértésén alapul. Ezenkívül a HCz sem kedvezményezett vállalkozásnak, sem pedig fizetésképtelen vállalkozásnak nem minősül. Az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított jogalapnak történő helyt adás tehát lényegében a 8. Jegyzőkönyv kétségbe vonását eredményezné, amely jegyzőkönyv elsődleges jogforrásként részét képezi az EK-Szerződésnek.

102 Azzal az érvvel kapcsolatban, mely szerint a Bizottság túllépte a saját hatáskörét, elegendő emlékeztetni arra, hogy a 8. Jegyzőkönyv (18) pontja akként rendelkezik, hogy abban az esetben, ha a szerkezetátalakítási időtartam folyamán a Lengyel Köztársaság további, a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatást juttatott acéliparának, különösen pedig a kedvezményezett vállalkozásoknak, a Bizottság meghozza a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy az érintett vállalkozások visszatérítsék az e jegyzőkönyvben meghatározott feltételek megsértésével folyósított támogatásokat. e megfelelő intézkedések magukban foglalják az EK 88. cikk alapján meghozott ellenőrzési intézkedéseket. Ebből következik, hogy a Bizottság hatáskörrel rendelkezett a 8. Jegyzőkönyvben foglalt rendelkezések betartásának ellenőrzésére.

103 Végül, a Határozat 4. cikke jogszerűségének vitatása érdekében felhozott érvekkel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a 8. Jegyzőkönyv (10) pontja értelmében a Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az átfogó szerkezetátalakítási terv és az egyedi tervek minden egyéb módosítását jóváhagyja, a Határozat 4. cikkében pedig néhány olyan feltételt ismételt meg, amelyek már a 8. Jegyzőkönyvből is következnek.

104 Következésképpen a 8. Jegyzőkönyv megsértésére alapított érvet el kell utasítani.

A nyilvánvaló mérlegelési hibákra alapított jogalapról

– A felek érvei

105 A felperesek azt állítják, hogy a releváns tények helyes értékelése alapján a Bizottságnak arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy mivel a HCz termelőeszközeit a piaci árnak megfelelő áron szerezték meg, a vitatott támogatást már visszatérítették.

106 A Bíróság ugyanis az egyik hasonló ügyben úgy ítélte meg, hogy ha a támogatás kedvezményében részesült valamely társaságot piaci áron értékesítették, az eladási árban megjelennek a korábbi támogatás következményei, a támogatásból származó előnyök pedig az említett társaság eladójánál maradnak. Ebben az esetben az eredeti állapot helyreállítását elsősorban úgy lehetne biztosítani, hogy az eladó téríti vissza a támogatást. Ugyanakkor, ha a privatizációból befolyt összegek végeredményben az államhoz kerültek, az állam egyszerre jár el eladói minőségében és a támogatás folyósítójának minőségében, vagyis az eredeti állapot helyreállítása a támogatás visszatérítésével nem biztosítható (a Bíróság C-390/98. sz. Banks-ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítéletének [EBHT 2001., I-6117. o.] 78. és 79. pontja).

107 A jelen esetben az ISD a piaci árnak megfelelő áron vásárolta vissza a HCz részvényeit a TFS-től, valamint az MH és az MH Plus, továbbá a HCz tíz leányvállalata részvényeit a HCz-től. Ezért az értékesítés teljesülése után a TFS és a HCz, vagyis a lengyel állam 100%-os tulajdonában lévő vállalkozások azok, amelyeknél megmarad a vitatott támogatásból származó előny.

108 A felperesek a válaszban hozzáteszik, hogy az IUD-nak a lengyel állam által gyakorolt nyomás hatására kellett olyan árat ajánlania, amely az eredeti ajánlatánál lényegesen magasabb volt, és emellett az MH javára szóló kötelezettségvállalást is tartalmazott. Az említett kötelezettségvállalás ugyanakkor magában foglalta annak kifejezett elismerését az IUD javára, hogy jogorvoslattal élhet a támogatás visszatéríttetését elrendelő esetleges bizottsági határozat ellen.

109 A felperesek elismerik a fenti 106. pontban hivatkozott Banks-ügyben hozott ítéletre épülő ítélkezési gyakorlat újabb fejlődését, amely a Bíróság C-277/00. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletében (EBHT 2004., I-3925. o.; a továbbiakban: SMI-ügyben hozott ítélet), valamint az Elsőfokú Bíróság T-324/00. sz., CDA Datenträger Albrechts kontra Bizottság ügyben 2005. október 19-én hozott ítéletében (EBHT 2005., II-4309. o.) nyilvánul meg. Ebből az ítélkezési gyakorlatból ugyanakkor a felperesek szerint az következik, hogy amennyiben a kedvezményezett a vásárló cégcsoportjának részét képezi, a támogatásnak a kedvezményezettel történő visszatérítettése gazdaságilag a vásárlót is érinteni fogja, amely adott esetben már visszatérítette a támogatást azáltal, hogy a piaci árnak megfelelő árat fizetett. Ráadásul,

ha a részvénycsomag értékesítője maga az állam volt, amelynek vissza kell térítteti a szóban forgó támogatást, az állam kétszer részesülne visszatérítésben.

110 A Bizottság azt állítja, hogy e jogalapot tárgytalannak kell tekinteni, mivel a felperesek olyan kérdést vitatnak, amely a Határozatnak nem képezi tárgyát.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

111 Azon érv vizsgálata kapcsán, mely szerint az ISD piaci áron szerezte meg a HCz eszközeit, két szakaszt kell elkülöníteni. Első lépésként az MH és az MH Plus, vagyis a HCz 100%-os tulajdonában lévő két leányvállalat megszerezte a HCz-től az acélipari eszközöket és a termeléshez szükséges egyéb eszközöket (asset deal). Második lépésként a HCz eladta az MH-t és az MH Plus-t a ZPD Steel-nek (jelenleg ISD), vagyis az IUD 100%-os tulajdonában lévő leányvállalatnak (share deal).

112 Az „asset deal" kapcsán nem vitatott, hogy a HCz semmilyen vételárat nem kapott az MH-tól és az MH Plustól a HCz eszközeinek e leválasztott társaságok részére történő átruházása ellenében. Megalapozott volt tehát a Bizottság azon aggodalma, hogy e szerkezetátalakítást követően a HCz „tartalom nélküli formává" válhat, ami annak ellenére meghiúsítaná a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatások visszatéríttetését, hogy kezdetben jelentős eszközök álltak rendelkezésre. Következésképpen csak az egyetemleges visszatérítési kötelezettség tette lehetővé a Lengyel Köztársaság számára, hogy valamennyi kedvezményezett vállalkozással szemben igényt érvényesítsen.

113 A „share deal" kapcsán meg kell állapítani, hogy az MH-nak és az MH Plusnak az ISD általi visszavásárlását – amely egyéként a Határozat meghozatalának időpontjában még nem fejeződött be – a Határozat nem vizsgálja. A Határozat rendelkező részéből és preambulumbekezdéseiből ugyanis kiderül, hogy a Határozat tárgyát csak az első lépés, vagyis a HCz eszközei átruházásának problémája (az asset deal) képezi.

114 Ezenkívül állandó ítélkezési gyakorlat, hogy a megsemmisítés iránti keresetek esetében a megtámadott jogi aktus jogszerűségét a jogi aktus meghozatalának időpontjában fennálló ténybeli és jogi helyzet alapján kell megítélni (lásd a Bíróság 15/76. és 16/46. sz., Franciaország kontra Bizottság egyesített ügyekben 1979. február 7-én hozott ítéletének [EBHT 1979., 321. o.] 7. pontját, valamint a fenti 109. pontban hivatkozott SMI-ügyben hozott ítélet 39. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

115 Márpedig a határozat meghozatalának időpontjában, vagyis 2005. július 5-én az MH és az MH Plus tulajdonosa még a HCz volt, mivel az ISD részére történő értékesítésre csak 2005. szeptember 30-án került sor. Az MH-nak az ISD részére történő ezen utólagos értékesítése ugyanakkor nincs hatással a Határozat jogszerűségére. A Határozat meghozatala után bekövetkezett események ugyanis nem tehetik a Határozatot visszaható hatállyal jogellenessé. Ezért a jelen jogalap nem fog helyt, mivel a felperesek olyan műveletet vitatnak, amelyet a Határozat nem vizsgált.

116 Ebből következik, hogy az ISD és az IUD felperesek által a fenti 106. pontban hivatkozott Banks-ügyben, valamint a fenti 109. pontban hivatkozott SMI-ügyben és CDA Datenträger Albrechts kontra Bizottság ügyben hozott ítéletekre alapított érveknek a jelen ügyben nincs semmilyen jelentősége. A Banks-ügyben hozott ítéletben ugyanis a Bíróság azt vizsgálta, hogy a kedvezményezett vállalkozás értékesítése után vissza lehet-e követelni a támogatást. Az SMI-ügyben és a CDA Datenträger Albrechts kontra Bizottság ügyben ezt követően hozott ítéletek olyan helyzetekre vonatkoznak, amelyekben – a jelen üggyel ellentétben – az értékesítés a támogatás visszatérítettését elrendelő határozat meghozatala előtt történt.

117 A vitatott támogatás visszatérítettését elrendelő Határozat meghozatalát követően a lengyel hatóságoknak a Határozat alkalmazása keretében kell meghatározniuk a visszatérítettés módját, ideértve azt a kérdést is, hogy az egyetemlegesen felelős vállalkozások egyenként milyen részt kötelesek visszatéríteni a teljes összegből.

118 Az eddigiekből következik, hogy a nyilvánvaló mérlegelési hibákra alapított jogalapot el kell utasítani.

Az észrevételek tételéhez való jog megsértésére alapított jogalapról

– A felek érvei

119 Az ISD és az IUD felperesek azt állítják, hogy jóllehet a Bizottságnak tudomása volt a szóban forgó támogatásokról, az eljárást megindító határozat összefoglalója nem említette a vitatott támogatást. Az eljárást megindító határozatban a Bizottság kifejtett néhány jogilag releváns körülményt, a vitatott támogatáshoz hasonló bármilyen támogatás kapcsán viszont egyetlen tényre sem utalt. E szövegezés alapján nem derült ki az IUD számára, hogy a vizsgálat mely támogatásokra vonatkozott. Következésképpen az IUD nem tudhatta, hogy a szóban forgó támogatásokkal kapcsolatban észrevételeket kellene előterjesztenie. Nem élhetett tehát azzal a jogával, amelyet az EK 88. cikk és a 659/1999 rendelet 6. cikke biztosít számára.

120 A felperesek a válaszban elismerik, hogy az észrevételek benyújtására irányuló, a Hivatalos Lapban közzétett felhívás említi többek között azt az időszakot, amelyre a vizsgálati eljárás vonatkozik. Ezek az információk azonban az eljárást megindító határozatnak csak az eredeti nyelven (lengyelül) kihirdetett változatában szerepelnek, az összefoglalóban nem. Márpedig az IUD úgy vélte, hogy az eljárást megindító határozatról annak angol nyelven kihirdetett összefoglalója alapján tudomást szerezhet.

121 A Bizottság cáfolja ezeket az érveket. Azt állítja, hogy a vizsgálati eljárás megindításának szakaszában a releváns tények jogi értékelése szükségképpen csak előzetes lehet, viszont az eljárást megindító határozatból egyértelműen kiderül, hogy a Bizottság előtt felmerült annak lehetősége, hogy 1997 óta további támogatásokat is nyújtottak a HCz és a HSCz részére.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

122 Az eljárást megindító határozat összefoglalója – amely a HCz-t az állami támogatás potenciális kedvezményezettjeként azonosítja – valóban nem említi sem a vitatott támogatást, sem pedig az 1997-től 2003-ig terjedő időszakot.

123 Ugyanakkor egy összefoglalónak magából a jellegéből következik, hogy az nem tartalmazhat minden információt, amely az eljárást megindító határozatban szerepel. Ezenkívül az észrevételek benyújtására irányuló, a Hivatalos Lapban közzétett felhívásból egyértelműen kiderül, hogy csak a lengyel szöveg hiteles. Végül az eljárást megindító határozatot a Lengyel Köztársasághoz címezték, ahol a lengyel a hivatalos nyelv. A felperesek tehát nem szorítkozhattak arra, hogy az eljárást megindító határozatról csupán annak angol nyelven kihirdetett összefoglalója alapján szerezzenek tudomást. A felpereseknek saját érdekükben le kellett volna fordíttatniuk e határozatot, ha az – annak ellenére, hogy az ISD lengyel vállalkozás – nem volt számukra érthető.

124 A tulajdonképpeni értelemben vett eljárást megindító határozattal kapcsolatban az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárási szakasz arra irányul, hogy a Bizottság számára lehetővé tegye az ügy valamennyi körülményéről való teljes körű tájékozódást (a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 38. pontja).

125 A 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerint az eljárást megindító határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság „előzetes értékelését" a javasolt intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket. Ezenkívül e határozat felszólítja az érintett tagállamot és az egyéb érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket.

126 Mint az a fent hivatkozott rendelkezés szövegéből is kiderül, a Bizottság által végzett elemzés szükségképpen előzetes jellegű. Ebből következik, hogy a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy az ezen eljárás megindításáról szóló közleményében a kérdéses támogatásra vonatkozó végleges elemzést terjesszen elő. Ezzel ellentétben szükséges, hogy a Bizottság kielégítően határozza meg vizsgálatának keretét annak érdekében, hogy tartalmilag ne üresítse ki az érdekeltek azon jogát, hogy észrevételeket tegyenek (az Elsőfokú Bíróság T-354/99. sz., Kuwait Petroleum (Nederland) kontra Bizottság ügyben 2006. május 31-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-1475. o.] 85. pontja).

127 Ugyanakkor az eljárást megindító határozat 6., 32. és 51. pontjából – amelyek szövegét lengyel nyelven kihirdették a Hivatalos Lapban – egyértelműen kiderül, hogy a Bizottság előtt felmerült annak lehetősége, hogy 1997 óta több támogatást is nyújtottak a HCz és a HSCz részére. A 6. pontban ugyanis a Bizottság megállapítja, hogy „[a] jelenleg rendelkezésre álló információk alapján úgy tűnik, hogy a HCz a szerkezetátalakítási időszak 1997-es kezdete óta különböző állami támogatásokban részesült". A 32. pontban arra utal, hogy „[e]zen eljárás keretében meg kell vizsgálni minden olyan támogatást, amelyet 1997. január 1-je óta a HCz-nek nyújtottak". Ezért felhívja a lengyel hatóságokat, hogy bocsássanak rendelkezésére „[r]észletes adatokat minden olyan állami támogatás összegéről és folyósításáról, amelyet [a Lengyel Köztársaság] 1997 óta a HCz-nek nyújtott" (51. pont).

128 Jóllehet az eljárást megindító határozat nem említi kifejezetten sem a szerkezetátalakítási támogatásokat, sem pedig a 19 699 452 PLN összeget, a szövegezéséből egyértelműen kiderül, hogy a Bizottság olyan átfogó vizsgálatot indít, amely a HCz-nek 1997 óta nyújtott valamennyi támogatásra kiterjed.

129 Az eddigiekből következik, hogy a Bizottság az eljárást megindító határozatban kielégítően meghatározta vizsgálatának keretét annak érdekében, hogy az érdekelt harmadik feleknek lehetőségük legyen észrevételeket tenni. Ezért ezt a jogalapot el kell utasítani.

A bizalomvédelem elvének megsértésére alapított jogalapról

– A felek érvei

130 Az ISD és az IUD felperesek állítása szerint az a tény, hogy a Bizottság az eljárást megindító határozatban tartózkodott azon állami támogatások pontos megjelölésétől, amelyek megszüntetését a Határozatban előírja, azzal a következménnyel jár, hogy a bizalomvédelem elvének megsértéséből eredően a Határozatot is jogellenessé teszi. A felperesek előadják, hogy a jogos bizalmukat az a tény is alátámasztotta, hogy az IUD arra számított, hogy a vitatott támogatást a fenti 106. pontban hivatkozott Banks-ügyben kialakított ítélkezési gyakorlat alapján már visszatérítettnek fogják tekinteni, valamint hogy a 2003 előtt nyújtott támogatást megfelelően a Bizottság tudomására hozták.

131 A felperesek a következő jogalapjukban hozzáteszik, hogy a Bizottság azt a meggyőződést alakította ki bennük, hogy a HCz által kapott támogatásokat nem kell megszüntetni. Még ha megállapítást is nyert, hogy a vitatott támogatás jogellenes, a jelen esetben egészen kivételes körülmények állnak fenn. Miután ugyanis a Bizottság a Tanács határozatának meghozatala érdekében 2003. május 26-án benyújtott javaslatának indokolásában elismerte, hogy a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében biztosított eltérés meghosszabbítása visszaható hatállyal jogszerűvé tenné az Európa-megállapodás hatálybalépése óta jogellenesen nyújtott támogatásokat, a felperesek megalapozottan feltételezhették, hogy a Bizottság nem fogja előírni a HCz által kapott támogatások visszatéríttetését. Hangsúlyozzák, hogy jóllehet a vitatott támogatást nem jelentették be az EK 87. és az EK 88. cikk alapján, azt „megfelelően nyilvánosságra hozták" a 2. Jegyzőkönyv szerinti vonatkozó eljárások alapján.

132 A Bizottság vitatja ezeket az érveket, és azt állítja, hogy a felperesek jelen esetben nem hivatkozhatnak a bizalomvédelem elvére.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

133 Az eljárást megindító határozat állítólagos pontatlanságát illetően utalni kell az előző jogalap vizsgálatára, melynek keretében annak felidézése után, hogy az ilyen határozat szükségképpen előzetes jellegű, megállapítást nyert, hogy a Bizottság az eljárást megindító határozatban kielégítően meghatározta vizsgálatának keretét (lásd a fenti 126–129. pontot). Ezért a felperesek nem hivatkozhatnak a bizalomvédelem elvének megsértésére annak alapján, hogy az eljárást megindító határozat nem utal kifejezetten a vitatott támogatásra.

134 Amennyiben a felperesek arra hivatkoznak, hogy ők bíztak abban, hogy a vitatott támogatást már visszatérítettnek kell tekinteni, meg kell állapítani, hogy az ilyen bizalom nem részesülhet védelemben a bizalomvédelem elvének jogcíme alapján. A felpereseket ugyanis sem a Közösség valamely aktusa nem ösztönözte olyan döntés meghozatalára, amelynek folytán ezt követően negatív következmények érték volna őket (lásd ebben az értelemben a Bíróság 120/86. sz. Mulder-ügyben 1988. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 1988., 2321. o.] 24. pontját), sem pedig valamely közösségi intézmény által hozott olyan kedvező közigazgatási aktus kedvezményezettjei nem voltak, amelyet ezen intézmény utóbb visszaható hatállyal visszavont (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-90/95. P. sz., Compte kontra Parlament ügyben 1997. április 17-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-1999. o.] 35. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Mindazonáltal a fenti 106. pontban hivatkozott Banks-ügyben hozott ítélet nincs hatással a Határozat jogszerűségére (lásd a fenti 116. pontot).

135 A jogellenes támogatások állítólagos visszaható hatályú szabályszerűvé tételével kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy valamely támogatás kedvezményezettjei főszabály szerint csak akkor bízhatnak megalapozottan a számukra nyújtott támogatás szabályszerűségében, ha azt az EK 88. cikkben előírt eljárás betartásával engedélyezték, a gondos gazdasági szereplő pedig rendszerint meg tud bizonyosodni arról, hogy az eljárást betartották-e (a Bíróság C-24/95. sz. Alcan Deutschland ügyben 1997. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 1997., I-1591. o.] 25. pontja).

136 A jelen esetben nem vitatott, hogy a vitatott támogatást egyáltalán nem jelentették be. A vitatott támogatást ugyanis olyan időszakban nyújtották, amikor a Lengyel Köztársaság még nem volt az Európai Unió tagja. Az EK 88. cikk (2) bekezdésében szabályozott eljárás szerinti bejelentés tehát nem volt lehetséges.

137 A felperesek azt állítják, hogy a vitatott támogatást „megfelelően nyilvánosságra hozták" a 2. Jegyzőkönyv szerinti vonatkozó eljárások alapján. Ezzel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság emlékeztet arra, hogy a 2. Jegyzőkönyv 8. cikke bármilyen formában nyújtott állami támogatás általános tilalmáról rendelkezik, ide nem értve az ESZAK-Szerződésnek megfelelően megengedett eltéréseket. E cikk az „ESZAK-acéltermékek" vonatkozásában eltérést enged a szerkezetátalakítási támogatásokat illetően is, amely ugyanakkor bizonyos feltételektől és eljárásoktól függ.

138 Ezek az eljárások azonban a felperesek részéről nem keletkeztethetnek jogos bizalmat. A felperesek ugyanis azon állításukkal, mely szerint a vitatott támogatást „megfelelően nyilvánosságra hozták" a 2. Jegyzőkönyv szerinti eljárások alapján, láthatóan a 2003/588 határozatra utalnak. Ebben a határozatban a Tanács megállapította, hogy a Lengyel Köztársaság által 2003. április 4-én a Bizottsághoz benyújtott szerkezetátalakítási program és üzleti tervek megfelelnek a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében foglalt követelményeknek. Márpedig meg kell állapítani, hogy a HCz-re vonatkozó üzleti tervet nem nyújtották be a Bizottsághoz. Következésképpen erre az üzleti tervre nem vonatkozik a 2003/588 határozatban foglalt jóváhagyás.

139 A fent hivatkozott tanácsi határozatra vonatkozó bizottsági javaslat indokolásával kapcsolatban – mely szerint a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében biztosított eltérés meghosszabbítása visszaható hatállyal jogszerűvé tenné az Európa-megállapodás hatálybalépése óta jogellenesen nyújtott támogatásokat – meg kell állapítani, hogy ez a megfogalmazás nem jelenik meg a Tanács által végül elfogadott aktusban. Márpedig a Bizottság által előterjesztett, a Tanács határozatára vonatkozó egyszerű javaslat nem keletkeztethet jogos bizalmat a felperesek részéről.

140 Ebből következik, hogy a bizalomvédelem elvének megsértésére alapított érvet el kell utasítani.

A 659/1999 rendelet 14. cikkének megsértésére alapított jogalapról

– A felek érvei

141 A felperesek emlékeztetnek arra, hogy a 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével. Márpedig a Bizottság a Határozattal megsértette a bizalomvédelem, a jogbiztonság és az egyenlő bánásmód elvét.

142 Először is a bizalomvédelem elvével kapcsolatban a felperesek a fenti 131. pontban bemutatott érveket terjesztik elő.

143 Másodszor, a jogbiztonság elvével kapcsolatban a felperesek azt állítják, hogy ezzel az elvvel ellentétes, ha valamely intézmény adott támogatás megszüntetését írja elő, miközben e támogatást a nemzeti acélipar szerkezetátalakítási programja keretében a tudomására hozták, egy másik intézmény pedig az előző intézmény javaslata alapján olyan határozatot hozott, amely e programot a közösségi joggal összeegyeztethetőnek nyilvánította.

144 Harmadszor, az egyenlő bánásmód elvével kapcsolatban a felperesek hangsúlyozzák, hogy a Bizottság élesen eltérően kezelte a személyek két olyan csoportját, amelyek jogi és ténybeli helyzete alapvetően nem különbözik egymástól – egyrészt a 8. Jegyzőkönyv

1. mellékletében felsorolt vállalkozásokat, másrészt pedig a HCz jogutódjának minősülő gazdasági egységet –, amennyiben a Lengyel Köztársaságot a HCz-nek nyújtott támogatás visszatérítésére kötelezte, miközben az 1. mellékletben felsorolt vállalkozásoknak nyújtott támogatás a Szerződéssel összeegyeztethetőnek minősült.

145 A Bizottság vitatja ezeket az érveket, és többek között arra hivatkozik, hogy a közösségi vagy lengyel hatóságok soha nem hagyták jóvá a vitatott támogatást a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdése alapján.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

146 A felperesek e jogalap keretében a bizalomvédelem, a jogbiztonság és az egyenlő bánásmód elve mint a közösségi jognak a 659/1999 rendelet 14. cikke értelmében vett általános elvei megsértésére hivatkoznak.

147 Először is, a bizalomvédelem elvének állítólagos megsértésével kapcsolatban utalni kell ezen érveknek az előző jogalap keretében elvégzett vizsgálata eredményeként levont következtetésekre (a fenti 140. pont).

148 Másodszor, ami a jogbiztonság elvének állítólagos megsértését illeti, az előző megfontolások alapján ennek a kifogásnak sem lehet helyt adni. Mint ugyanis a fentiekben bizonyítást nyert, a Bizottság magatartása nem kerül ellentétbe a 2003/588 határozattal, mivel e határozat nem érinti a HCz-re vonatkozó üzleti tervet. Ezenkívül nem vitatott, hogy a 8. Jegyzőkönyv 1. melléklete tartalmazza azon jogalanyok neveit, amelyek állami támogatásban részesülhetnek, a HCz pedig nem szerepel e felsorolásban.

149 Harmadszor, az egyenlő bánásmód elvének állítólagos megsértésével kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a HCz esetében egyébként éppen az igazolja a vele szemben alkalmazott eltérő bánásmódot, hogy ő nem tartozik a kedvezményezett vállalkozások köréhez. Amennyiben a 8. Jegyzőkönyv eltérő bánásmódot ír elő a kedvezményezett vállalkozások és azon vállalkozások vonatkozásában, amelyek nem szerepelnek az említett jegyzőkönyv 1. mellékletében, meg kell állapítani, hogy e jegyzőkönyv mint elsődleges jogforrás az EK-Szerződés részét képezi.

150 Az eddigiekből következik, hogy a 659/1999 rendelet 14. cikkének megsértésére alapított jogalapot el kell utasítani.

A 794/2004 rendelet megsértésére alapított jogalapról

– A felek érvei

151 Arra az esetre, ha az Elsőfokú Bíróság megalapozatlannak ítélné az eddigiekben kifejtett megsemmisítési jogalapokat, a felperesek úgy vélik, hogy a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdését – amely az esedékes kamatok számítására vonatkozik – akkor is meg kellene semmisítenie. A Bizottság ugyanis figyelmen kívül hagyta a 794/2004 rendelet 9. és 11. cikkének célját, vagyis a jogellenes támogatás nyújtását megelőző helyzet *(status quo ante)* helyreállítását, amennyiben egyrészt a kamatok visszatérítése után is kamatot kért, másrészt pedig olyan referencia-kamatlábat határozott meg, amely az 1997 és 2004 közötti lengyel tőkepiaci viszonyoktól teljesen idegen volt.

152 Először is, a felperesek azt állítják, hogy a lengyel jogrendszerben a kamatok csak az adóhátralék tőkeösszege után járnak, az adójogszabályok pedig nem rendelkeznek az e hátralékok után esedékes kamatok tőkésítéséről. Következésképpen a kedvezményezett vállalkozások olyan helyzetbe kerülnek, amely nem azonos azzal, amelyben a támogatások nyújtását megelőzően voltak, hanem hátrányosabb annál.

153 Másodszor, a felperesek előadják, hogy – mint azt a jelen keresethez A. mellékletként csatolt szakvélemény részletesen kifejti – 1997 és 2004 között igen ritkán fordult elő, hogy a vállalkozások hosszú távra (öt évre vagy ennél hosszabb időre) PLN-ben kibocsátott kötvények, illetve PLN-ben meghatározott bankkölcsönök révén jussanak külső forrásból származó tőkéhez. A vállalkozások a nemzeti pénznemhez képest előnyben részesítették a külföldi pénznemben meghatározott kölcsönöket, a „túlsúlyban lévő külföldi fizetőeszköz" pedig ebben az összefüggésben az amerikai dollár volt.

154 A Bizottság azáltal, hogy a lengyel Államkincstár kötvényei esetében irányadó kamatlábat akarta alkalmazni, nem azt a kamatlábat vette figyelembe, amely megfelelően tükrözné a HCz-nek juttatott előnyt. Ellenkezőleg, a lengyel Államkincstár kötvényei esetében irányadó kamatláb ennek az előnynek a túlértékelését eredményezi, a kamatok visszatérítése pedig az eredeti állapothoz képest hátrányosabb helyzetbe hozza a kedvezményezett vállalkozásokat. Az irányadó kamatnak valójában 4,24% és 7,51% között kellene lennie, miközben a Bizottság által javasolt kamatláb 5,50% és 19,70% között ingadozott. Ha az Elsőfokú Bíróság megsemmisíti a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdését, a kamatok kérdését vissza kell utalnia a Bizottság elé újbóli határozathozatalra, a jelen keresethez csatolt A. melléklet értelmében. A felperesek az említett A. mellékletben ismertetett számítási eljárás összegzésével zárják az érvelést, és eredményeket közölnek az 1997-től 2006-ig terjedő évekre vonatkozóan.

155 A Bizottság elutasítja ezeket az érveket.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

156 A felperesek utolsó jogalapja a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamatra vonatkozik. Ezzel összefüggésben a felperesek nem csupán a Határozatot támadják, hanem a 2006. június 7-i levelet is, amelyben a Bizottság meghatározta e kamatot.

157 A Határozattal kapcsolatban meg kell állapítani, hogy annak 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdésében a Bizottság annak megállapítására szorítkozik, hogy a visszatérítés alá eső összegekhez hozzáadják a HCz-nek nyújtott támogatás odaítélésének napjától a tényleges visszatérítéséig számított teljes időszakra vonatkozó kamatot, valamint hogy a kamatok a 794/2004 rendelet V. fejezetében meghatározott szabályoknak megfelelően kerülnek felszámításra. Amennyiben tehát a felperesek a vitatott támogatás visszatérítttetése során irányadó kamatot vitatják, az általuk előterjesztett jogalap tárgytalan, mivel e kamatot a Határozatnak sem a rendelkező részében, sem pedig a preambulumbekezdéseiben nem határozták meg.

158 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a Bizottság a Határozat (147) preambulumbekezdésében kifejezetten elismerte, hogy mivel a vitatott támogatás odaítélésével érintett időszak vonatkozásában Lengyelország esetében nem létezett az ötéves bankközi swap-ügyletek rátája, a vitatott támogatás visszatérítttetése során irányadó kamatnak a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése értelmében azon a hozzáférhető kamatlábon kell alapulnia, amelyet az adott időszakra jellemzőnek kell tekinteni.

159 Amennyiben a felperesek a kamatok számításának a Határozatban foglalt módszerét vitatják, hangsúlyozni kell, hogy a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdésében foglalt megállapítások csupán deklaratív jellegűek, mivel arra szorítkoznak, hogy a 794/2004 rendelet V. fejezetének releváns rendelkezéseire utaljanak. A kamatok számításának módszere ugyanis magából a 794/2004 rendeletből következik. Márpedig a felperesek e rendelet vonatkozásában nem emeltek jogellenességi kifogást.

160 A 2006. június 7-i levéllel kapcsolatban – amelyben a Bizottság meghatározta a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamatot – a felperesek lényegében azt állítják, hogy a Bizottság által választott kamatláb teljesen idegen az ebben az időszakban fennálló lengyel tőkepiaci viszonyoktól, továbbá e kamatot nem lehet kamatos kamatként számítani.

161 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy e kifogások nem megalapozottak.

162 A kamatláb meghatározásának módszerével kapcsolatban ugyanis a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése csupán akként rendelkezik, hogy a visszatérítettés során irányadó kamatláb meghatározásának az érintett tagállammal „szoros együttműködésben" kell történnie.

163 Márpedig a Bizottság és a lengyel hatóságok közötti levélváltásból – amelyet a Bizottság az Elsőfokú Bíróság kérdése alapján csatolt – kiderül, hogy a vitatott támogatás visszatérítettése során irányadó kamatláb meghatározása valóban a Lengyel Köztársasággal „szoros együttműködésben" történt. A lengyel hatóságok ugyanis a 2006. március 13-i levelükben a visszatérítettés során irányadó kamatlábként az Államkincstár kötvényeinek öt, illetve tíz évre szóló kamatait javasolták. Tekintettel a lengyel tőkepiac ebben az időszakban fennálló helyzetére – amelyet igen magas, de gyorsan csökkenő kamatok jellemeztek – azt kérték, hogy e kamatlábakat évente vizsgálják felül, valamint ne számítsanak fel kamatos kamatot.

164 A Bizottság e javaslatok leglényegesebb elemeit elfogadta. Kétségkívül úgy ítélte meg, hogy a következetesség érdekében két eltérő kamatláb helyett a kötvények esetében öt évre rögzített kamatot kell alkalmazni az 1997-től 2004-ig terjedő teljes időszak vonatkozásában. Mindazonáltal a Bizottságot megillette bizonyos mértékű mérlegelési jog, amikor a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése alapján meghatározta az irányadó kamatot. Az egységes kamatláb választását egyébként még csak nem is vitatták a felperesek.

165 A kamat felszámításának módszerét, különösen pedig a kamatos kamatként történő számítást illetően igaz, hogy a Bizottság elutasította a Lengyel Köztársaság érveit. A 794/2004 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése ugyanakkor kifejezetten akként rendelkezik, hogy a kamatlábat konszolidált alapon a támogatás visszatérítésének időpontjáig kell alkalmazni, az előző évben felhalmozott kamat pedig a következő években tovább kamatozik. Ezenkívül a 794/2004 rendelet 13. cikke szerint a 9. és 11. cikk minden olyan visszatérítési határozatra vonatkozik, amelyet e rendelet hatálybalépése után közöltek. Mivel a 794/2004 rendelet 2004 májusában lépett hatályba, a Határozat meghozatala során alkalmazandó volt, vagyis a Bizottság köteles volt azt kérni, hogy a kamat számítása kamatos kamatként történjék.

166 E feltételek mellett, valamint figyelembe véve, hogy a vitatott kamatlábakat a lengyel hatóságok javasolták, nem lehet megállapítani, hogy a Bizottság megsértette volna azon kötelezettségét, hogy a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamatlábat a Lengyel Köztársasággal szoros együttműködésben kell meghatároznia, továbbá nyilvánvaló mérlegelési hibát követett volna el, vagy az említett kamatot tévesen számította volna kamatos kamatként.

167 Ebből következik, hogy a 794/2004 rendelet megsértésére alapított jogalapot el kell utasítani.

168 Miután a felperesek valamennyi jogalapja elutasításra került, a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

169 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felpereseket, mivel pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróság a kereseteket elutasítja.

2) Az Elsőfokú Bíróság az ISD Polska sp. z o. o.-t és az Industrial Union of Donbass Corp.-t kötelezi a költségek viselésére.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. július 1-jei nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

Jogi háttér . . . . . II - 2192

A jogvita alapját képező tényállás . . . . . II - 2200

Az eljárás és a felek kérelmei . . . . . II - 2205

A jogkérdésről . . . . . II - 2208

A keresetek elfogadhatóságáról . . . . . II - 2208

A kereshetőségi jogról . . . . . II - 2208

– A felek érvei . . . . . II - 2208

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2210

A kereset elkésettségéről . . . . . II - 2212

– A felek érvei . . . . . II - 2212

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2214

A 2006. június 7-i levél elleni kereset elfogadhatóságáról . . . . . II - 2215

– A felek érvei . . . . . II - 2215

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2217

A harmadik, negyedik és hatodik kereseti kérelem elfogadhatóságáról . . . . . II - 2219

A felek érvei . . . . . II - 2219

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2220

Az ügy érdeméről . . . . . II - 2221

A 8. Jegyzőkönyv megsértésére alapított jogalapról . . . . . II - 2221

– A felek érvei . . . . . II - 2221

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2223

A nyilvánvaló mérlegelési hibákra alapított jogalapról . . . . . II - 2227

– A felek érvei . . . . . II - 2227

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2229

Az észrevételek tételéhez való jog megsértésére alapított jogalapról . . . . . II - 2231

– A felek érvei . . . . . II - 2231

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2232

A bizalomvédelem elvének megsértésére alapított jogalapról . . . . . II - 2234

– A felek érvei . . . . . II - 2234

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2235

A 659/1999 rendelet 14. cikkének megsértésére alapított jogalapról . . . . . II - 2237

– A felek érvei . . . . . II - 2237

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2238

A 794/2004 rendelet megsértésére alapított jogalapról . . . . . II - 2239

– A felek érvei . . . . . II - 2239

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2241

A költségekről . . . . . II - 2244